

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.367/2015/4. szám

A Szegedi Ítéltábla dr. Tomor Attila ügyvéd által képviselt felperesnek - a dr. Balsai Szabolcs ügyvéd által képviselt lakos I. r. és a dr. Máté Szabolcs ügyvéd által képviselt II. r. alperesek ellen ajándék visszakövetelés és egyéb iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2015. március 16.napján kelt 13.P.21.863/2014/19. számú ítélete ellen a felperes részéről 23. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés, míg az I. r. alperes részéről Pf.II.20.367/2015/3. szám alatt előterjesztett csatlakozó fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletének rendelkező részét helybenhagyja, indokolását részben, a jelen másodfokú ítélet indoklásában írtak szerint megváltoztatja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. r. alperesnek 8000 (nyolcezer) Ft másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I N D O K O L Á S

A felperes és az I. r. alperes néhai **(elhunyt neve)** gyermekei, míg a II. r. alperes a néhai túlélő házastársa. A néhai alapította a (K.)Kft-t, halála időpontjában - 2011. szeptember 21-én - a kft-ben a felperesnek 50 %, a II. r. alperesnek 0,66 %, míg az elhunytak 49,34 % üzletrésze volt. A felperes a fenti 50 % üzletrész tulajdonjogát 1993. április 1. napján törzstőke emelés eredményeként szerezte meg, az ehhez szükséges 30 000 000 Ft-ot néhai édesapja biztosította számára. A néhai a 2010. szeptember 10. napján kelt „Feljegyzés” elnevezésű, általa és két tanú által aláírt dokumentumban rögzítette, hogy a kedvezőbb adózási feltételek miatt engedte át a kft. 50 %-os üzletrészt fiának oly módon, hogy a törzstőke emelés 30 millió Ft-os részét maga fizette meg fia helyett azzal a megállapodással, hogy halála esetén annak fele leányát illeti.

Az örökhagyó végintézkedés hátrahagyása nélkül hunyt el, hagyatékához tartozott - egyebek mellett - a fenti kft. 49,34 %-os üzletrésze 1 392 384 000 Ft értékben. A hagyaték átadását megelőzően a II. r. alperes kérte a felperest, hogy mondjon le a kft. hagyaték tárgyát képező üzletrészből öt megillető törvényes örökrészt az I. r. alperes javára annak érdekében, hogy ezáltal két gyermeke, s majdan unokái a cég vagyonából azonos mértékben részesedjenek. Erre figyelemmel a felperes és az I. r. alperes a **(közjegyző neve)** közjegyző előtt 51013/Ü/1100/2011 szám alatt indult hagyatéki eljárásban osztályos egyezséget kötöttek, amely szerint az örökhagyót megillető 49,34 % üzletrészből 48,34 %-ot az I. r. alperes, a fennmaradó 1 %-ot pedig a felperes részére, a Honda Civic személygépkocsit az I. r. alperes részére kérték átadni, míg a hagyaték többi részének átadását a törvényes öröklés rendje szerint fejenként egyenlő arányban kérték. A II. r. alperes kijelentette, hogy a hagyaték tárgyain haszonélvezeti jogra nem tart igényt. A közjegyző az osztályos

egyezségben foglalt tartalommal adta át a hagyatékot a felperesnek és az I. r. alperesnek. A gazdasági társaság ezt követően 2012. június 8. napján taggyűlést tartott. Az erről készült jegyzőkönyvben rögzítésre került, hogy „a **(felperes neve)** által az osztályos egyezség szerint testvére, I.rendű alperes neve részére átengedett 24,67 % mértékű üzletrész kapcsán meglévő szavazati jogot magának tartja meg, amely feltételt I.rendű alperes neve elfogadott.” Az I. r. alperes ennek megfelelően határozatlan időre meghatalmazást adott a felperesnek arra, hogy az őt megillető 29 400 000 Ft névértékű, 48,34 % mértékű üzletrészből 7 323 000 Ft (24,67 %) mértékű rész vonatkozásában meglévő 73,23 szavazat felett a szavazati jogot minden egyéb korlátozástól mentesen a társaság taggyűlésein helyette és nevében gyakorolja. Erre tekintettel a taggyűlés egyebek között akként módosította a társasági szerződést, hogy abban a fentiek szerint rögzítette a szavazati jogot érintő meghatalmazás tényét, továbbá, hogy a felperest 3753, az I. r. alperest 2207, a II. r. alperest pedig 40 szavazat illeti meg.

Utóbb a felperes és az I. r. alperes között a társaságot érintő egyik gazdasági tárgyú döntést illetően vita alakult ki, emiatt az I. r. alperes 2014. január 4. napján felmondta a társasági szerződésnek azt a rendelkezését, amelyben az üzletrésze egy részéhez kapcsolódó szavazati joga gyakorlására meghatalmazást adott a felperesnek, és kezdeményezte a társasági szerződés ennek megfelelő módosítását. A taggyűlés az I. r. alperes által indítványozott módosítást nem szavazta meg. Az ennek tárgyában született közgyűlési határozat megtámadása iránt az I. r. alperes a Kecskeméti Törvényszék előtt pert indított, az eljárás szünetelés folytán megszűnt.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy a perbeli kft. I. r. alperes tulajdonaként nyilvántartott üzletrészből 23,67 % mértékű üzletrész tulajdonjoga őt illeti meg ajándék visszakövetelése jogcímén. Állította, hogy az őt törvényes örökrészként megillető fenti üzletrészt édesanyja kérésére az I. r. alperesnek ajándékozta azzal a feltétellel, hogy e tulajdoni hányadon a szavazati jogát a társaság irányíthatósága érdekében a későbbiekben is fenntartja. Álláspontja szerint ez a feltevés meghiúsult azzal, hogy az I. r. alperes felmondta a szavazati jogának gyakorlására vonatkozóan neki adott felhatalmazást. Hangsúlyozta, akaratuk ajándékozási szerződés megkötésére irányult, azt a közjegyző a hagyatéki eljárás során osztályos egyezségként rögzítette. A fenti érvelése megalapozatlansága esetén az osztályos egyezség érvénytelenségére hivatkozott, azt tévedésre, megtévesztésre hivatkozással megtámadta. Az érvénytelenség jogkövetkezményeként az eredeti állapot helyreállítását, a hagyatéki törvényes öröklés rendje szerinti átadását kérte azzal, hogy a kft teljes törzstőkéjén belül további 23,67 % mértékű üzletrésznek ő a tulajdonosa. Álláspontja szerint az I. r. alperes valójában nem kívánt részére hosszú távon szavazati jogot biztosítani, azt már 2014. január 4. napján visszavonta, e körben pert is indított. Az osztályos egyezség megkötésekor abban a téves feltevésben volt, hogy az üzletrészhez kapcsolódó szavazati jogát korlátlan ideig gyakorolni tudja, e tévedését pedig az I. r. alperes okozta a fenti magatartásával.

Az I. r. alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Vitatta, hogy közte és a felperes között ajándékozási szerződés jött létre, állította, hogy a hagyatéki eljárás során vagyoni igényeiket osztályos egyezség formájában kívánták rendezni. Hangsúlyozta, amikor a felperes 1993. április 1. napján a kft. üzletrészenek 50 %-át megszerezte, annak 30 000 000 Ft-os vételárát a felperes helyett néhai édesapjuk fizette ki, így ennek kapcsán a felperest a hagyatéki eljárás során osztályra bocsátási kötelezettség terhelte volna. Ilyen igénnyel az eljárás során nem lépett fel, erre tekintettel született meg az osztályos egyezség a már ismertetett tartalommal. Kiemelte, a szavazati jog megvonását illetően a társasági szerződés nem került módosításra, így ha a megállapodásuk ajándékozási szerződésnek minősülne, a feltétel meghiúsulásáról nem lehetne szó. Kérte figyelembe venni a néhai által írt „Feljegyzés” elnevezésű dokumentum tartalmát, amelyből egyértelműen kitűnik édesapjuk szándéka, nevezetesen, hogy halála esetén az üzletrész fele őt (az I. r. alperest)

illesse. Vitatta, hogy a felperest tévedésbe ejtette, hangsúlyozta, a felperes szavazati jogának mértékét illetően a társasági szerződés a mai napig nem került módosításra, e jogát a felperes az örökhagyó halála után kötött megállapodásuknak megfelelően jelenleg is gyakorolhatja.

A II. r. alperes a kereset teljesítését nem ellenezte.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította, s kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az I. r. alperesnek 15 nap alatt 7 620 000 Ft perköltséget. Ítélete indokolásában tényként rögzítette, hogy a néhai hagyatékához tartozott a kft. 49,34 %-os üzletrésze, a törvényes öröklés rendjének érvényesülése esetén ebből a felperest és az I. r. alperest személyenként 24,67 % illetne volna meg a II. r. alperes haszonélvezeti jogával terhelt. Kiemelte, az öröklés a halál időpontjában megnyílt, így a felperest ettől kezdődően megillette a rendelkezési jog a hagyatékhoz tartozó üzletrészen is. A perbeli esetben az örökösök osztályos egyezsége kötötték, amely a Hetv. 6. § (1) bekezdés k) pontja szerint a hagyaték megnyílásának időpontjára visszaható hatállyal rendezte a hagyatékban való részesedést. Ebből következően az osztályos egyezséggel érintett hagyatéki vagyonnal az örökös nem rendelkezhetett, az nem került a tulajdonába. Álláspontja szerint miután az osztályos egyezés nem eredményezi az örökös vagyonának csökkenését, így az ajándékozásnak sem tekinthető. Emellett az ajándékozási szerződésnek ellentmondó körülményként értékelte, hogy a felperes az I. r. alperesnek juttatott örökrészen felül részesedett a hagyatékban, ami kizárja az ajándékozási szerződés létrejöttét. Erre tekintettel az ajándékozási szerződés körében kifejtett felperesi álláspontot nem tartotta elfogadhatónak. Ugyancsak alaptalannak ítélte a felperes osztályos egyezés megtámadására alapított kereseti kérelmét. Kifejtette, az érvénytelenség okának a szerződés megkötésekor kell fennállnia, a perbeli osztályos egyezés megkötésekor viszont a felek kapcsolata kiegyensúlyozott volt, az csak később romlott meg, így nem állapítható meg az, hogy az I. r. alperes az osztályos egyezséget abban a tudatban kötötte meg, hogy később visszavonja az őt megillető szavazati jog egy részének gyakorlására a felperesnek adott meghatalmazást.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, elsődlegesen az ítélet keresete szerinti megváltoztatását, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását kérte. Fellebbezése indokaként fenntartotta az általa az elsőfokú eljárásban kifejtett jogi indokait. Hangsúlyozta, a perbeli esetben már a hagyaték megnyíltával rendelkezhetett a neki jutó örökségről, azt ellenérték nélkül átruházhatta az I. r. alperesre, aki azt elfogadta, ezáltal az ajándékozás megtörtént. Kiemelte, az osztályos egyezés fogalmával a hagyatéki eljárás során nem volt tisztában, így nem volt tudomása arról, hogy az nem azonos az ajándékozással. Lényegesnek ítélte, hogy az I. r. alperes az ajándékot még a hagyaték átadása előtt elfogadta, ettől a felek utóbb sem kívántak eltérni, így az osztályos egyezés nem felelt meg a peres felek valós akaratának. Továbbra is állította, hogy azzal a feltétellel ajándékozta az I. r. alperesnek az örökségét képező üzletrész nagy részét, hogy az arra vonatkozó szavazati jogot a későbbiekben is gyakorolni fogja, az ajándékozás e feltétele azonban utóbb meghíúsult, miután az I. r. alperes a szavazati jog gyakorlására vonatkozó meghatalmazását visszavonta. Fenntartotta azt a másodlagos érvelését is, miszerint az osztályos egyezés a Ptk. 210. § (1), illetve (4) bekezdésében foglaltak alapján érvénytelen. Véleménye szerint az I. r. alperes csupán látszólag egyezett bele a szavazati jog átengedésébe, ezzel őt megtevesztette. E körben hangsúlyozta, az elsőfokú bíróság ez utóbbi érvénytelenségi okra alapított kereseti kérelme tárgyában érdemben nem foglalt állást, nem állapítható meg, hogy a kereset elutasító döntését mire alapította, ezért e körben indokolt lehet az eljárás megismétlése, új határozat hozatala.

Az I. r. alperes csatlakozó fellebbezésében az ítélet indokolásának részbeni megváltoztatását kérte az alábbiak szerint. Kérte mellőzni az osztályos egyezés esetleges létre nem jötte esetére a

törvényes öröklési rend feltételezett arányainak megállapítására vonatkozó ítéleti ténymegállapításokat, nevezetesen azt, hogy ez esetben a kft. üzletrészből a felperest és az I. r. alperest személyenként 24,67 % illette volna meg a II. r. alperes haszonélvezeti jogával terhelten. Ennek indokaként kiemelte, a perben egyezően adták elő, miszerint a felperes 1993-ban ingyen jutott a kft. 50 %-os üzletrészéhez, miután annak ellenértékét a néhai fizette ki, ekképpen ezt a tényt a bíróságnak valóként kellett volna elfogadnia. Erre figyelemmel nem állapítható meg, hogy osztályos egyezség hiányában hogyan alakult volna a törvényes öröklés rendje, miután az 1993. évi ingyenes üzletrészjuttatás vonatkozásában a hagyatéki eljárás során megalapozott osztályra bocsátási igénnyel léphetett volna fel. Ehhez kapcsolódóan kérte az elsőfokú ítélet indokolását kiegészíteni akként, hogy az osztályra bocsátási igényét az osztályos egyezség megkötésére és annak tartalmára tekintettel nem érvényesítette, az egyezség létrejötte érdekében mindegyik fél engedett a hagyatéki eljárás során saját álláspontjából. Emellett kérte az ítélet indokolásába beemelni a néhai édesapja által írt „Feljegyzés” elnevezésű dokumentum azon részét, miszerint a felperes részére ingyenesen került juttatásra a cég 50 %-os üzletrésze, és a néhainak az volt a szándéka, hogy halála esetére ezt a felperes vele egyenlő arányban elszámolja, a fele őt illesse.

A felperes és az I. r. alperes fellebbezési ellenkérelme az ellenérdekű fél fellebbezésével, illetve csatlakozó fellebbezésével érintett elsőfokú ítéleti rendelkezések helybenhagyására irányult.

A fellebbezés alaptalan, a csatlakozó fellebbezés alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az ítélet tábla az érdemi döntéssel egyetért, az alábbiakban kifejtendő, részben eltérő indokokkal.

Az eljárás során elsőként abban a kérdésben kellett a bíróságnak állást foglalnia, hogy a perrel érintett kft. jelen jogvita tárgyát képező 23,67 % mértékét az I. r. alperes ajándékozás jogcímén szerezte a felperestől, avagy ezen üzletrész tekintetében az érintettek osztályos egyezséget kötöttek egymással. Annyiban helytálló a felperes fellebbezési érvelése, hogy a jognyilatkozatokat nem megnevezésük, hanem tartalmuk alapján kell megítélni, és ennek megfelelően nem kizárt, hogy adott esetben a törvényes örökösök osztályos egyezség formájában megszövegezett megállapodása ténylegesen egy közöttük létrejött ajándékozási szerződésnek felel meg. Mivel a jelen ügyben az I. r. alperes vitatta, hogy az osztályos egyezségnek nevezett megállapodással a felperes valójában az őt megillető törvényes örökrészből juttatott neki 23,67 % üzletrészt, a Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében ennek bizonyítása a felperest terhelte, aki azonban az alább részletezettek szerint nem tudott eleget tenni ennek a bizonyítási kötelezettségének.

Nem vitás tény, hogy néhai **(elhunyt neve)** tulajdonában állott halála időpontjában a **(K.)** Kft. 49,34 %-ot kitevő üzletrésze, amelyre vonatkozóan a felperes és az I. r. alperes a hagyatéki eljárás keretében a már ismertetett tartalommal osztályos egyezséget kötött. A hagyatéki eljárásról szóló 2010. évi XXXVIII. tv. (Htv.) 6. § (1) bekezdésének k) pontja az osztályos egyezség fogalmát akként határozza meg, hogy az a hagyatéki eljárásban az örökösként érdekeltek között létrejött - a hagyatékban való részesedés mellett és kizárólag a hagyatéki vagyona (annak egészére, vagy részére) vonatkozóan kötött - a hagyatékban való részesedést a hagyaték megnyíltára visszamenőleges hatállyal meghatározó, élők közötti jogügyletnek nem minősülő egyezség. Az idézett jogszabályhelyből egyértelműen kitűnik, hogy az osztályos egyezségben az örökösök eltérhetnek a törvényes, vagy végrendeleten alapuló öröklés rendjétől, az egyezség azonban nem tekinthető élők közötti jogügyletnek, így ajándékozásnak sem. A Htv. 94. § (1) bekezdésében

foglaltak szerint osztályos egyezség megkötése esetén a hagyatékot a közjegyző öröklés jogcímén az osztályos egyezség alapján adja át. Az ilyen egyezséget a közjegyző nem alakszerű végzéssel hagyja jóvá, hanem az egyezségnek megfelelő hagyatékátadó végzést hoz, azaz a hagyatéki vagyon megszerzésére öröklés útján kerül sor. A Hetv. 94. § (2) bekezdése értelmében ugyanakkor arra is lehetőség van, hogy az örökös az örökléssel megszerzett hagyatéki vagyont elajándékozza a hagyatéki eljárás során az öröklésben érdekelt más személynek. Ha a megajándékozott az ajándékot elfogadja, az érintettek megállapodását a közjegyző egyezségbe foglalja, és dönt annak jóváhagyása felől. Ha a közjegyző ezen egyezséget jóváhagyta, a hagyatékot az egyezség szerinti jogcímen szerző félnek adja át az örökös öröklés jogcímén történő közbenső jogszerzésének megállapítása mellett.

A fentiekből következően az öröklésben érdekelt a hagyatéki vagyonra, vagy annak egy részére - választásuk szerint - vagy osztályos egyezséget, vagy ajándékozási szerződést köthetnek. A felperes és a II. r. alperes az eljárás során állította, hogy nem volt tisztában az osztályos egyezség fogalmával, az ajándékozás és az osztályos egyezség tartalmát és joghatásait illető különbségekkel. Ez az állításuk nem vonható kétségbe, hiszen egyikük sem rendelkezik jogi képzettséggel, és a hagyatéki eljárás során jogi képviselő nélkül, személyesen jártak el. A megfelelő jogi ismeretek hiánya azonban önmagában még nem bizonyítja a felperes ajándékozásra vonatkozó állítását. Lényeges e tekintetben, hogy a peres felek jogi szakember, közjegyző előtt kötötték az osztályos egyezséget. A közjegyző nyilvánvalóan tisztában volt az ajándékozás és az osztályos egyezség közötti különbséggel, semmilyen érdeke nem fűződött ahhoz, hogy a felek akár az egyik, akár a másik tartalommal és formában kössenek megállapodást, így nem lett volna akadálya a felek ajándékozásra vonatkozó megegyezése írásba foglalásának abban az esetben, hogyha a valós akaratuk ténylegesen ajándékozási szerződés megkötésére irányult volna, s ezt a hagyatéki eljárás során egyértelműen kifejezésre is juttatják. A hagyatéki iratokból azonban ilyen szándék nem olvasható ki, a felek osztályos egyezség megkötése iránti akaratelhatározásukat fejezték ki, ezért a közjegyzőnek a hagyatékot a Hetv. 94. § (1) bekezdése alapján a létrejött osztályos egyezsége tekintettel öröklés jogcímén kellett átadnia, erről pedig hagyatékátadó végzést kellett hoznia. A perben a felperes nem terjesztett elő bizonyítási indítványt a közjegyző tanúkénti meghallgatása iránt, ezáltal nem volt megállapítható, hogy a közjegyző nem a felek akaratának megfelelő tartalmú osztályos egyezség alapján döntött a hagyaték átadásáról.

Mindezek mellett az I. r. alperes meggyőző magyarázatot adott arra vonatkozóan, miért osztályos egyezséget kötöttek, és miért azzal a tartalommal, ahogyan azt a közjegyző rögzítette. Az I. r. alperes azzal érvelt, hogy a felperest osztályra bocsátási kötelezettség terhelte volna a néhai által még életében neki ingyenesen juttatott üzletrészről illetően. A jelen ügyben alkalmazandó 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 619. § (1) bekezdésében foglaltak szerint, ha több leszármazó közösen örököl, mindegyik örököstárs köteles a hagyaték értékéhez hozzászámítani annak az ingyenes adománynak az értékét, amelyben őt az örökhagyó életében részesítette, feltéve, hogy a hozzászámítást az örökhagyó kikötötte, vagy a körülményekből arra lehet következtetni, hogy a juttatást a hozzászámítás kötelezettségével adta. Nem volt vitás a perben az a tény, hogy a néhai a kft. üzletrész 50 %-át még életében ingyenesen a felperesnek juttatta, ezt a körülményt maga a felperes is elismerte. Az I. r. alperes állítása szerint épp erre tekintettel állapodtak meg a leszármazók a hagyatéki eljárás során akként, hogy a hagyaték tárgyát képező 49,34 % üzletrészből az I. r. alperes 48,34 %-ot, míg a felperes a gazdasági társaság irányíthatósága érdekében 1 %-ot szerez meg. Az osztályos egyezségbe foglalt megállapodás mögött a felperes által az örökhagyó életében szerzett üzletrész ajándékozási állhatott, hiszen maga a II. r. alperes nyilatkozott akként az eljárás során, miszerint az osztályos egyezség célja az volt, hogy gyermekei, és majdan az unokák egyenlő arányban részesüljenek a gazdasági társaságban megtestesülő vagyonból. Nem zárható ki, hogy a peres felek nem voltak tisztában az osztályos egyezség fogalmával, annak joghatásaival,

azonban a jogi fogalom pontos ismeretének hiányában is felmerült bennük a szándék arra vonatkozóan, hogy a kft. vagyona közöttük azonos arányban kerüljön felosztásra. Ennél fogva az osztályos egyezség megkötésekor az osztályra bocsátási szándékukat is kifejezésre juttatták, hiszen e megállapodás eredményeként a felperes és az I. r. alperes közel azonos mértékű üzletrész tulajdonosává vált. Lényeges, hogy a periratokból kitűnően mindez megegyezett az örökhagyó akaratával. Az I. r. alperes becsatolta a periratokhoz azt a „Feljegyzés” elnevezésű dokumentumot, amelyből kitűnően a néhai kikötötte, hogy az általa a felperesnek ajándékozott üzletrészt a hagyatéka átadása során figyelembe kell venni, annak fele az I. r. alperest illeti, azaz a juttatást a hozzászámítás kötelezettségével adta. Ez az okirat egyfelől alkalmas annak igazolására, hogy a juttatás ingyenes volt, másfelől alátámasztja az I. r. alperes állítását arra vonatkozóan, hogy az üzletrészt illetően a felperest osztályra bocsátási kötelezettség terhelte volna. Az örökhagyó által tett nyilatkozat teljes bizonyító erejű magánokirat, annak hitelét a felperes nem döntötte meg, erre vonatkozóan bizonyítást sem ajánlott fel, míg az I. r. alperes igazolta, hogy azon az aláírás az örökhagyótól származik, így az abban foglaltak bizonyítékul szolgálnak arra, hogy a néhai az abban foglalt nyilatkozatot megtette. Mindemellett az ajándék mértéke is azt valószínűsíti, hogy azt a néhai az osztályra bocsátás szándékával nyújtotta.

A felperesnek az a perbeli nyilatkozata, miszerint a közte és az I. r. alperes között létrejött osztályos egyezség valójában ajándékozás volt, akként is értelmezhető, hogy az osztályos egyezség színlelt megállapodás (Ptk. 207. § (6) bekezdés), ami ajándékozási szerződést leplezett. A bírói gyakorlat a megállapodást akkor tekinti színleltnek, ha a perben bizonyítást nyer, hogy valamennyi szerződő fél közös akarata más tartalmú szerződés megkötésére, vagy jognyilatkozat megtételére irányult, mint amit a kívül világ számára kifejezésre juttattak, avagy a felek egyáltalán nem is kívántak szerződést kötni. A fentiekből is kitűnően a színlelt szerződést csak valamennyi ügyletkötő fél tudatos, akaratának megfelelő magatartása hozhatja létre. Az egyoldalú színlelés közömbös a szerződés érvényessége és értelmezése szempontjából. Színleltségre utaló magatartást azonban a felperes a perben nem bizonyított, az I. r. alperes tagadásával szemben nem tudta igazolni, hogy a jogügylet minden alanyának valós akarata az ajándékozási szerződés megkötésére irányult. Emellett a színleltségnek ellentmondó körülmény a már kifejtettek szerint az I. r. alperes osztályra bocsátás iránti igénye, továbbá a már ismertetett „Feljegyzés” elnevezésű dokumentum tartalma is.

A színleltség bizonyítottságának hiányában a bíróságnak vizsgálnia kellett, hogy a felperes eredményesen támadta-e meg az osztályos egyezséget tévedés illetve megtévesztés címén. A felperes fellebbezési tárgyaláson pontosított nyilatkozata szerint az osztályos egyezség tévedés, megtévesztés címén történő megtámadását az teszi megalapozottá, hogy annak megkötésekor abban a hiszemben volt, hogy a perbeli üzletrészhez kapcsolódó szavazati jog élete végéig megilleti őt, másfelől bízott abban, hogy az I. r. alperes a szavazati joga fennálltát, gyakorlását utóbb nem teszi vitássá. A Ptk. 210. § (1) bekezdése szerint az támadhatja meg a szerződési nyilatkozatát, aki a szerződés megkötésekor valamely lényeges körülmény tekintetében tévedésben volt, feltéve, ha e tévedését a másik fél okozta, vagy felismerhette. Jelen esetben nem állapítható meg, hogy a felperes az általa állított körülmény tekintetében tévedésben volt az osztályos egyezség megkötésekor. Tény ugyanis, hogy az osztályos egyezség alapján az I. r. alperesnek jutott vitás üzletrészhez kapcsolódóan a felperes szavazati joga jelenleg is fennáll, a társasági szerződés módosítására ezt érintően nem került sor, a taggyűlési határozat megtámadása iránt az I. r. alperes által indított per - amelyben a szavazati joghoz kapcsolódóan is előterjesztésre került kereseti kérelem - szünetelés folytán megszűnt. A szerződéskötési akaratot befolyásoló körülményben való tévedés hiányában a felperes megtévesztésre hivatkozással is alaptalanul támadta meg az osztályos egyezséget. A fentiekre figyelemmel az ítéletábla csupán megjegyzi, az osztályos egyezség eredményes

megtámadása az I. r. alperes osztályra bocsátás iránti igényére tekintettel nem eredményezhette volna azt, hogy a felperes és az I. r. alperes egyenlő arányban részesedik a hagyatéki vagyomból.

Minderre tekintettel helytálló az elsőfokú bíróság keresetet elutasító érdemi döntése.

A fentebb kifejtettek szerint az I. r. alperes csatlakozó fellebbezésében megalapozottan kifogásolta az elsőfokú ítélet indokolásában írt azon megállapítást, amely szerint a törvényes öröklés rendje alapján a felperest és az I. r. alperest a hagyaték tárgyát képező üzletrészből fejenként 24,67 % illetne meg. Tény, hogy a hagyaték tárgyát képezte a **(K.)** Kft. 49,34 %-os üzletrésze, és az sem vitatható, hogy a felperes a néhai életében megszerezte a kft. 50 %-os üzletrésznének tulajdonjogát. Az I. r. alperes a per során mindvégig hangsúlyozta, hogy ez utóbbi üzletrész osztályra bocsátására kifejezetten az osztályos egyezségben rögzítettekre tekintettel nem került sor, így nem állapítható meg, hogy az osztályos egyezség megkötése hiányában, illetve az I. r. alperes osztályra bocsátási igényének érvényesítése esetén hogyan alakult volna az öröklés rendje. Erre figyelemmel nem tehető olyan megállapítás, miszerint törvényes öröklés esetén a kft. 49,34 %-os üzletrészből a felperest és az I. r. alperest személyenként 24,67 % illetne meg a II. r. alperes haszonélvezeti jogával terheltén.

Helytállóan kérte az I. r. alperes beemelni az ítélet indokolásába a néhai által „Feljegyzés” elnevezéssel írt dokumentum tartalmát is. Az ítélet tábla a jogvita elbírálása során értékelte a néhai által írt nyilatkozatban foglaltakat, eszerint a néhai kifejezett kívánsága volt, hogy a felperesnek juttatott 50 %-os üzletrész halála esetén az I. r. alperessel elszámolásra kerüljön, az a leszármazókat egyenlő arányban illesse. A fenti okirat hitelessége nem vonható kétségbe, annak tartalmát az ítélet tábla is valóban fogadta el, azt az I. r. alperes védekezését megalapozó bizonyítékként értékelte, így az az ítéleti tényállásból nem mellőzhető.

A kifejtettetekre tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletének rendelkező részét helybenhagyta, míg annak indokolását a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján a fentiek szerint kiegészítette és részben módosította.

Az I. r. alperes csatlakozó fellebbezésében a másodfokú eljárásra vonatkozóan a javára megítélhető perköltséget a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdésében foglaltak alapulvételével kérte megállapítani. A hivatkozott IM rendelet 2. § (1) és 3. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a pernyertes felet képviselő ügyvéd munkadíját elsősorban a fél és a jogi képviselője között létrejött megbízási szerződésben kikötött megbízási díj alapján kell megállapítani, a rendelet 3. §-ában részletezett számítás akkor alkalmazható, ha a pernyertes fél ezt kéri, vagy ha közte és jogi képviselője között nincs díjmegállapodás. Jelen ügyben a I. r. alperes az elsőfokú eljárás során az ügyvédi munkadíjat illetően csatolta a közte és a jogi képviselője között létrejött megbízási szerződést, amelyben az ügy ellátásáért kikötött megbízási díjat 1 000 000 Ft + áfa, továbbá pernyertesség esetén 5 000 000 Ft + áfa összeget kitevő sikerdíjban határozták meg. E szerződés tartalmából kitűnően a fenti sikerdíjat is magába foglaló munkadíj az ügyvédet pernyertesség esetén illeti, pernyertességről pedig abban az esetben lehet szó, ha a felperes keresetét elutasító ítéleti döntés jogerőssé válik. Az elsőfokú bíróság határozata az ítélet tábla eljárásának eredményeként vált jogerőssé, azaz az I. r. alperes jogi képviselőjét ellátó ügyvéd eljárása csak az ítélet tábla érdemi döntése meghozatalával tekinthető eredményesnek, illetve sikeresnek, ennél fogva a megbízási szerződésben kikötött teljes munkadíj az I. r. alperest képviselő ügyvédet az eljárás egészére illeti, amelyen felül a másodfokú eljárásban csupán az általa lerótt csatlakozó fellebbezési eljárási illeték megfizetésére tarthat igényt. Erre tekintettel az ítélet tábla a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a felperest kötelezte a csatlakozó fellebbezési eljárási illeték, mint másodfokú perköltség viselésére,

további perköltség megállapítása nélkül.

Szeged, 2015. szeptember 23.

Dr. Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

Dr. Lengyel Nóra sk.
előadó bíró

Zanóczné dr. Ocskó Erzsébet sk.
táblabíró